

ศุภกฤต ธนาจิระศักดิ์, จรรยา อุปมัย, อภินิษฐ์ โพธิ์ศรี, ณรงค์ศักดิ์ วุฒิพงษ์, ภัทราวดี ภักดีแพง, อามินะห์ เจาะปอ, นิยดา ยศวัฒน์, ชนินันท์ สนธิไชย

ทีมตระหนักรู้ (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 50 ระหว่างวันที่ 10-16 ธันวาคม 2560 ทีมตระหนักรู้ กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

1. โรคไอกรน เสียชีวิต 1 ราย จังหวัดนครสวรรค์ พบผู้ป่วยเด็กทารก อายุ 19 วัน อาศัยอยู่หมู่ 8 ตำบลบ้านมะเกลือ อำเภอเมืองนครสวรรค์ จังหวัดนครสวรรค์ ผู้ป่วยคลอดเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2560 ที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ น้ำหนักแรกคลอด 3,010 กรัม ต่อมาวันที่ 10 พฤศจิกายน 2560 ได้รับวัคซีน BCG, HBV เริ่มป่วยเมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2560 ด้วยอาการไอ มีน้ำมูก ไปรักษาที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ในวันที่ 29 พฤศจิกายน 2560 แรกมีอาการไอมีเสมหะ มีน้ำมูกใส ไม่มีไข้ หายใจเร็ว หน้าเขียวเนื่องจากการขาดออกซิเจน (cyanosis) แพทย์รับไว้เป็นผู้ป่วยใน และให้ยาปฏิชีวนะ (Amikacin และ Cefotaxime) วันที่ 2 ธันวาคม 2560 แพทย์วินิจฉัยสงสัยโรค ไอกรนและปอดอักเสบจากไวรัส วันที่ 4 ธันวาคม 2560 ทีมเฝ้าระวังสอบสวนโรคได้เก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal swab ของผู้ป่วยและผู้สัมผัสร่วมบ้านจำนวน 4 ราย ส่งตรวจหาเชื้อแบคทีเรีย *Bordetella pertussis* ด้วยวิธี PCR ที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุขกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผลพบสารพันธุกรรมเชื้อ *B. pertussis* ในตัวอย่างของผู้ป่วย และไม่พบสารพันธุกรรมเชื้อ *B. pertussis* ในผู้สัมผัสร่วมบ้านทุกราย และในวันที่ 6 ธันวาคม 2560 ได้มีการทำ Suction เก็บตัวอย่างผู้ป่วยส่งตรวจหาสารพันธุกรรมไวรัสไข้หวัดใหญ่และไข้หวัดนก ที่ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 3 นครสวรรค์ ผลไม่พบสารพันธุกรรมของเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่และไข้หวัดนก ต่อมาวันที่ 7 ธันวาคม 2560 ผู้ป่วยเสียชีวิตลง จึงมีการเก็บตัวอย่าง Nasopharyngeal swab ของผู้สัมผัสร่วมบ้านและแพทย์ พยาบาล ผู้ให้การรักษาผู้ป่วยเพิ่มเติม 4 ราย ส่งที่สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุขกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผลไม่พบสารพันธุกรรมเชื้อ *B. pertussis* ช่วง 2 สัปดาห์ก่อนป่วย พบว่าพี่ชายของผู้ป่วย อายุ 11 ปี มีอาการไอ มีน้ำมูก และหายเป็นปกติแล้ว เคยได้รับวัคซีน DTP-HB และ DTP

ครบตามจำนวน 5 ครั้ง สมาชิกในครอบครัวยังไม่พบผู้ที่มีอาการป่วยเพิ่มเติม ทีมสอบสวนมีการให้ความรู้เรื่องโรคไอกรนแก่ผู้สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วย พร้อมสำรวจความครอบคลุมของการได้รับวัคซีน DTP-HB ในพื้นที่ซึ่งประมาณ 2560 ในตำบลบ้านมะเกลือ ผลความครอบคลุมเท่ากับร้อยละ 85.94 โดยพื้นที่หมู่ 8 มีความครอบคลุม เท่ากับร้อยละ 66.67 ทำการค้นหาผู้ป่วยเพิ่มเติม และติดตามเด็กที่ยังไม่รับวัคซีน มารับวัคซีนให้ครบทุกราย

2. สงสัยโรคเลปโตสไปโรสิสเสียชีวิต 4 เหตุการณ์

จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้ป่วยสงสัยโรคไข้ฉี่หนูเสียชีวิต 1 ราย เพศชาย อายุ 24 ปี ไม่มีโรคประจำตัว อาศัยอยู่หมู่ 2 ตำบลชัยบุรี อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานี อาชีพทำสวนปาล์มและหาปลาตามแหล่งน้ำ เริ่มป่วยวันที่ 3 ธันวาคม 2560 ด้วยอาการมีไข้ ปวดศีรษะ ปวดกล้ามเนื้อ และซื้อยารับประทานเอง วันที่ 6 ธันวาคม 2560 ผู้ป่วยอาการไม่ดีขึ้น ไปรักษาที่โรงพยาบาลชัยบุรีด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะมาก ไอเป็นเลือด ปวดขาและไม่สามารถเดินได้เอง สัญญาณชีพแรกรับอุณหภูมิกาย 39.4 องศาเซลเซียส ความดันโลหิต 90/30 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 120 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 40 ครั้งต่อนาที แพทย์วินิจฉัย Leptospirosis แพทย์ให้ Doxycycline และส่งต่อไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลสุราษฎร์ธานี มีการใส่ท่อช่วยหายใจผู้ป่วยระหว่างส่งต่อ เวลา 21.43 น. ตรวจ Screening Test โดยวิธี Leptospira Antibody ผล Negative ผลการตรวจความสมบูรณ์ของเลือด พบเม็ดเลือดขาว 8,400 เซลล์ต่อมิลลิลิตร ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 24.6 ค่า BUN 31 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร Cr 1.28 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร และเสียชีวิตในวันที่ 7 ธันวาคม 2560 ไม่ได้ส่งตัวอย่างตรวจทางห้องปฏิบัติการ ประวัติก่อนหน้าได้เดินทางเข้าป่าและเดินย่ำน้ำขณะทำสวนปาล์ม โดยไม่สวมรองเท้าป้องกัน มีการไปจับปลาในช่วงน้ำหลาก 1 สัปดาห์ก่อนหน้า ประชาสัมพันธ์การป้องกันโรคฉี่หนูให้ประชาชนในหมู่บ้านทราบและถือปฏิบัติ และเฝ้าระวังโรคในหมู่ 2 ตำบลชัยบุรี

ระหว่างวันที่ 7 ธันวาคม 2560-4 มกราคม 2561

จังหวัดตรัง ผู้ป่วยสงสัยโรคไข้ฉี่หนูเสียชีวิต 1 ราย เพศชาย อายุ 68 ปี อาชีพเลี้ยงสัตว์ อาศัยอยู่ที่หมู่ 3 ตำบลบางดี อำเภอห้วยยอด จังหวัดตรัง เริ่มป่วยวันที่ 7 ธันวาคม 2560 ด้วยอาการเวียนศีรษะ มีไข้ หนาวสั่น ปวดเมื่อยร่างกาย ผู้ป่วยซื้อยารับประทานเอง เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2560 ไปรักษาที่คลินิกเอกชนแห่งหนึ่ง ผลการตรวจความสมบูรณ์ของเลือด พบเม็ดเลือดขาว 10,820 เซลล์ต่อมิลลิลิตร เกล็ดเลือด 101,000 เซลล์ต่อมิลลิลิตร ความเข้มข้นของเลือดร้อยละ 30.8 Dengue IgG และ IgM positive แพทย์ส่งตัวมารับการรักษาที่โรงพยาบาลห้วยยอด รับไว้เป็นผู้ป่วยในด้วยอาการเวียนศีรษะ มีไข้ หนาวสั่น ปวดเมื่อยตามร่างกาย สัญญาณชีพแรกรับอุณหภูมิ 39.1 องศาเซลเซียส ค่าความดันโลหิต 117/55 มิลลิเมตรปรอท ชีพจร 100 ครั้งต่อนาที หายใจ 30 ครั้งต่อนาที แพทย์วินิจฉัย severe leptospirosis ให้ Ceftriaxone และ Doxycycline ต่อมาผู้ป่วยหายใจเหนื่อยหอบ อัตราการหายใจ 40 ครั้งต่อนาที จึงได้ใส่ท่อช่วยหายใจและส่งไปรับการรักษาต่อเป็นผู้ป่วยในที่โรงพยาบาลตรัง หลังจากนั้นผู้ป่วยได้เสียชีวิต เวลา 22.44 น. ในวันที่ 11 ธันวาคม 2560 ผลการตรวจ Leptospiral Antibody Titer จากศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์ที่ 12.1 ตรัง ผล IgM 1:100 และ IgG 1:50 ปัจจัยเสี่ยงผู้ป่วยได้ไปตัดหญ้าให้สัตว์เลี้ยงและแช่น้ำที่ท่วมขังโดยไม่ได้ใส่รองเท้าป้องกัน ทีม SRRT ในพื้นที่ทำการสอบสวนโรคเพิ่มเติม

จังหวัดสงขลา ผู้ป่วยสงสัยโรคไข้ฉี่หนูเสียชีวิต 1 ราย เพศชายอายุ 54 ปี ไม่มีโรคประจำตัว อาชีพรับจ้าง อยู่ที่ หมู่ 6 ตำบลคูขุด อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา มีประวัติลุยน้ำท่วม 1 สัปดาห์ก่อนป่วย วันที่ 8 ธันวาคม 2560 เริ่มมีอาการซึม อ่อนเพลีย จึงไปรักษาที่คลินิกแห่งหนึ่ง แพทย์วินิจฉัยเป็นโรคไข้หวัดใหญ่ วันที่ 10 ธันวาคม 2560 มีอาการไอเป็นเลือดคั่ว ๆ จนถึงช่วงเย็นเริ่มมีอาการถ่ายเหลว 7 ครั้งเป็นน้ำปนเนื้อ ร่วมกับการอาเจียนเป็นสีดำ 3 ครั้ง มีอาการอ่อนเพลียมากขึ้น จึงไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลสงขลา สัญญาณชีพแรกรับอุณหภูมิ 36.2 องศาเซลเซียส ชีพจร 89 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 20 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 112/65 มิลลิเมตรปรอท ผลการภาพถ่ายทางรังสีทรวงอก พบ ground glass appearance both lungs ขณะผู้ป่วยอยู่ในห้องฉุกเฉินมีอาการหายใจเหนื่อยหอบเพิ่มขึ้น แพทย์จึงทำการใส่ท่อช่วยหายใจ หลังใส่ท่อเสมหะได้เลือดสด ผู้ป่วยได้รับการรักษาในห้อง ICU เบื้องต้นแพทย์วินิจฉัย severe leptospirosis with pulmonary hemorrhage และ septicemia ผลการตรวจความสมบูรณ์ของเลือด พบเม็ดเลือดขาว 11,200 เซลล์ต่อมิลลิลิตร ค่า

ความเข้มข้นเลือดร้อยละ 33 เกล็ดเลือด 16,000 เซลล์ต่อมิลลิลิตร ค่า BUN 30.1 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร Cr 2.48 มิลลิกรัมต่อเดซิลิตร อยู่ใน ICU ผู้ป่วยได้รับสารน้ำทางหลอดเลือดและยาปฏิชีวนะ Ceftriazone, Azithromylin ผลิตภัณฑ์จากเลือดและเกล็ดเลือด ผู้ป่วยได้ใช้เครื่องช่วยหายใจและได้รับยากระตุ้นหัวใจแต่อาการไม่ดีขึ้น วันที่ 11 ธันวาคม 2560 เวลา 20.04 น. ผู้ป่วยมีชีพจรช้าลง วัดความดันไม่ได้ ผลคลื่นไฟฟ้าหัวใจพบภาวะหัวใจหยุดเต้น ได้ CPR กลับมามีชีพจรอีกครั้งแต่ไม่อาจคุมความดันโลหิตให้คงที่ได้ แพทย์คุยกับญาติ ตกลงไม่ให้ทำการ CPR หากหัวใจหยุดเต้นครั้งต่อไป เวลา 23.42 น. ผู้ป่วยเสียชีวิต มีการประสานงานสุศึกษาเพื่อแจ้งเตือนและให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรคไข้ฉี่หนูแก่ประชาชน โดยเฉพาะในพื้นที่ประสบภาวะน้ำท่วมในช่วง 2 สัปดาห์ที่ผ่านมา

จังหวัดยะลา พบผู้ป่วยสงสัยโรคไข้ฉี่หนูเสียชีวิต 1 ราย เพศชาย อายุ 43 ปี อยู่ที่หมู่ 5 ตำบลบันนังสตา อำเภอบันนังสตา จังหวัดยะลา อาชีพเพาะพันธุ์ต้นกล้าทุเรียน วันที่ 9 ธันวาคม 2560 ผู้ป่วยมีอาการไข้ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ ไปซื้อยาลดไข้จากร้านขายยามารับประทานเองที่บ้าน วันที่ 10 ธันวาคม 2560 ไข้เริ่มลดลง แต่ยังมีอาการปวดเมื่อยกล้ามเนื้อต่อเนื่องจึงรับประทานยาลดไข้ อาการไข้ดีขึ้น วันที่ 11 ธันวาคม 2560 ไม่มีไข้และสามารถลุกขึ้นเดินได้ รู้สึกตัวดีขึ้น เข้าวันที่ 12 ธันวาคม 2560 ผู้ป่วยมีไข้ ปวดศีรษะ ตาแดง ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อตั้งแต่ต้นเอวลงมา โดยเฉพาะกล้ามเนื้อองจนไม่สามารถเดินได้ รับประทานยาลดไข้เองที่บ้าน ช่วงกลางดึกจึงไปรับการรักษาที่แผนกห้องฉุกเฉิน โรงพยาบาลบันนังสตา ด้วยอาการไข้ ปวดศีรษะ หายใจเหนื่อย แน่นหน้าอก มีไอร่วมด้วย อ่อนเพลีย ปวดเมื่อยกล้ามเนื้ออง สัญญาณชีพแรกรับอุณหภูมิ 37 องศาเซลเซียส อัตราหายใจ 44 ครั้งต่อนาที ชีพจร 130 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 130/70 มิลลิเมตรปรอท พบ crepitation Both Lung ค่าความอิ่มตัวของออกซิเจนร้อยละ 68 แพทย์วินิจฉัย Severe Leptospirosis ให้ยา ceftriaxone ทันทีและส่งต่อโรงพยาบาลยะลา ในระหว่างการส่งต่อผู้ป่วยไม่รู้สีกตัวเวลา 00.38 น. หลังจากนั้นผู้ป่วยเสียชีวิตลง ได้มีการทำ Rapid test ผล Leptospiral Antibody negative ส่งตัวอย่างตรวจ IFA ศูนย์วิทยาศาสตร์การแพทย์สงขลา อยู่ระหว่างรอผลทางห้องปฏิบัติการ

สถานการณ์ต่างประเทศ

สถานการณ์โรคไข้หวัดนกในสัตว์ปีก

เกาหลีใต้ กระทรวงเกษตรของประเทศเกาหลีใต้ยืนยันการระบาดของโรคไข้หวัดนก (H5N6) เมื่อวันที่ 10 ธันวาคม 2560

พบการระบาดของโรคไข้หวัดนกในฟาร์มเป็ดเมือง Yeongam ซึ่งอยู่ห่างจากกรุงโซลประมาณ 380 กิโลเมตร และดำเนินการฆ่าเป็ดจำนวน 76,000 ตัว ในฟาร์มเป็ดห้าแห่งภายในรัศมี 3 กิโลเมตรจากพื้นที่ระบาดเพื่อป้องกันและควบคุมการระบาด

กัมพูชา กระทรวงเกษตรของประเทศกัมพูชา (OIE) รายงานเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม 2560 พบการระบาดของเชื้อไวรัสไข้หวัดนก (H5N1) ในฟาร์มไก่พื้นเมืองในจังหวัดกำปงจาม การระบาดเริ่มขึ้นตั้งแต่วันที่ 22 พฤศจิกายน 2560 ซึ่งทำให้ไก่ตายเกือบ 1,763 ตัว และในวันที่ 28 พฤศจิกายน 2560 เจ้าของฟาร์ม

สัตว์ปีกแห่งหนึ่งได้รายงานไก่ป่วยและตายไปยังหน่วยงานของจังหวัด เจ้าหน้าที่ได้เก็บตัวอย่างไก่จำนวน 4 ตัวอย่างจากฟาร์มและส่งไปยังสถาบันวิจัยสุขภาพสัตว์และการผลิตแห่งชาติ (NAHPRI) เพื่อยืนยันการวินิจฉัยทางห้องปฏิบัติการ เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2560 ได้รับการยืนยันผลทางห้องปฏิบัติการว่าเป็นเชื้อไข้หวัดนก H5N1จนถึงขณะนี้ยังไม่ทราบแหล่งที่มาของการระบาดดังกล่าว (ที่มา <http://www.cidrap.umn.edu/news-perspective/2017/12/h5n6-avian-flu-reassortant-confirmed-dutch-outbreak>)

*****

รายงานโรค
ที่ต้องเฝ้าระวัง

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 50

Reported cases of diseases under surveillance 506, 50th week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักระบาดวิทยา
Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2560 สัปดาห์ที่ 50

Table 1 Reported cases of priority diseases under surveillance by compared to previous year in Thailand, 50th week 2017

Disease	2017				Case* (Current 4 week)	Mean** (2012-2016)	Cumulative	
	Week 47	Week 48	Week 49	Week 50			2017	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	0	0	0	0	7	8	0
Influenza	6204	2639	2091	1062	11996	3117	192593	55
Meningococcal Meningitis	1	1	0	0	2	1	26	8
Measles	77	34	33	11	155	140	3085	2
Diphtheria	1	0	0	0	1	1	4	1
Pertussis	3	3	0	0	6	1	74	2
Pneumonia (Admitted)	4818	4395	3810	2275	15298	8168	256121	253
Leptospirosis	57	71	56	43	227	180	3340	60
Hand, foot and mouth disease	690	690	568	335	2283	1547	68962	3
Total D.H.F.	963	783	566	158	2470	3051	50914	60

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงานอนามัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" มิใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)